

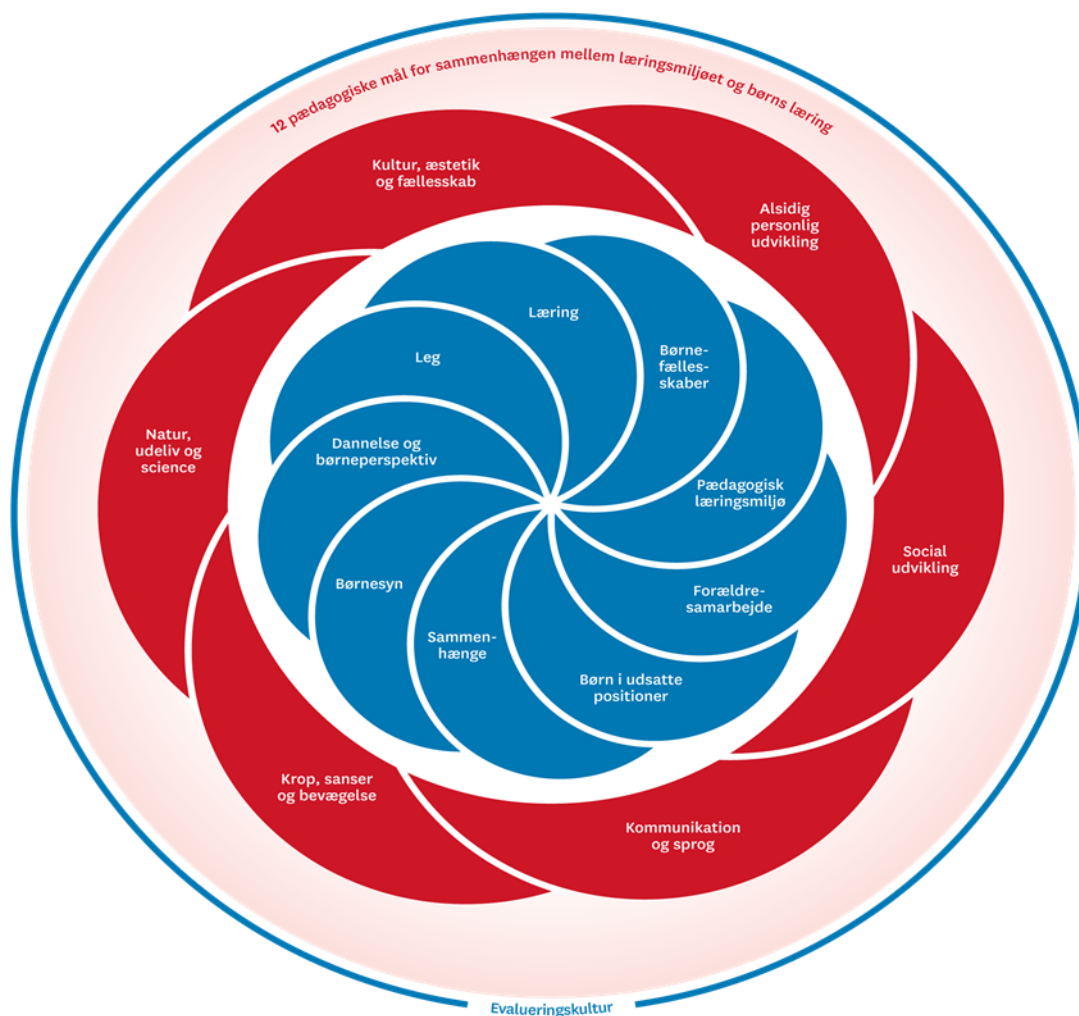
Jacob Holms Mindes Pædagogiske læreplan 2021 – 2023

Jacob Holms Minde

Skovhytten

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Præsentation af klynge G

Klyngen består af otte enheder; vuggestuen Kastanien og de syv integrerede institutioner, Paletten, Galaxen, Viften, "Børnehuset Villa Bohème", Børnehuset Bodil, Børnehuset Den Gule Hat og Jacob Holms Minde.

I Klyngen ser vi børn, som ligeværdige mennesker med mange potentialer. Børn er nysgerrige og har lyst til at lære i et socialt fællesskab. Det er enhedernes opgave at skabe læringsrum, der giver plads til at børnene kan gå på opdagelse sammen.

I klyngen arbejder vi i et værdsættende og medbestemmende miljø, der understøtter både børn og medarbejdere i at tænke og handle kreativt for at fremme trivsel, læring, udvikling og dannelse i den pædagogiske hverdag. Ligeledes arbejdes der med principperne fra Rum og læring for at højne den pædagogiske kvalitet og læringsmiljøet i den styrkede pædagogisk læreplan.

Med udgangspunkt i Københavns kommunes klyngelederprofil om ønskelig effekt for børn og unge: At alle børn og unge i København trives, udvikler sig og lærer, så de får de bedste muligheder i deres liv, har klyngen defineret en fælles forståelse af kerneopgaven:

Lige muligheder for at udvikle en sund og stærk identitetsfølelse i forpligtende fællesskaber.

Klyngens enheder ligger omkring skolen på Amagerbro og Lergravsparkens skole og er en del af nærmiljøet på Amager. Klyngens enheder har forskellige virkeligheder, derfor er vores hverdag præget af mange kulturelle udtryksformer.

Klyngen har et fælles ledelsesteam bestående af klyngeleder og klyngens pædagogiske ledere. Klyngelederen har det overordnede strategiske, personalemæssige og økonomisk ansvar. De pædagogiske ledere forestår de ledelsesmæssige opgaver i enheden, herunder personaleledelse, pædagogisk ledelse samt styring af den udmeldte budgetramme.

Klyngeledelsen arbejder i et tillidsbaseret fællesskab. Hvor stabilitet, god kommunikation, og samarbejde, er med til at skabe grundlag for et højt fagligt engagement til glæde for børn, unge, medarbejdere og forældre.

Klyngen er en del af helhedsplanen "Alle tiders Amagerbro"

Målet med helhedsplanen er at løfte hele området, således at vi øger chanceligheden og livsmulighederne for børn og unge. Bedre sproglige, personlige og sociale kompetencer for alle børn. Bedre sundhed og trivsel blandt børnene. Bedre resultater ved folkeskolens afgangsprøve og større andel af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse.

Derfor har vi bl.a. fokus på sprog og inklusion/ trivsel.

Alle tre, fire og fem års børn bliver tilbudt en sprogvurdering og ud fra den, arbejdes der systematisk og metodisk for at fremme børnenes sprogudvikling.

Der arbejdes ligeledes med børnenes sociale trivsel, i form af Mary fondens Fri for mobberi kufferter, og de obligatoriske trivselsskemaer -TOPI som metoder.

Præsentation af Jacob Holms Minde

Jacob Holms Minde er en integreret 0-6 års institution med en fast udflytterbørnehave som hedder Skovhytten. At vi er integreret betyder, at barnet er sikret en plads i en af vores børnehaver, når barnet skal videre fra vuggestue til børnehaveliv.

Vi rummer på nuværende tidspunkt 36 vuggestuebørn 70 børnehalebørn. I By-børnehaven er der 40 børn og i vores udflytterbørnehave, Skovhytten, er der 30 børn.

Vuggestuen består af tre stuer; Gul, Blå og Rød, i stueetagen og By-børnehaven på 2. sal; Sommerfuglene og Græshopperne.

Skovbørnehaven Skovhytten holder til i et stort hus ved Slangerup. Her tager en fast gruppe børn hver dag skovbussen op til Skovhytten. Foruden en stor grund med gynger, klatrestativ, cykler og sandkasse, bruger Skovhytten også den omkringliggende natur til leg og læring.

I 2020 flyttede vi tilbage i Jacob Holms Minde efter en gennemgribende reovering af huset og på nuværende tidspunkt er vi igang med at indrette enheden efter Rum og lærings principper. Stuerne er blevet indrettet i mindre zoner, legesteder og legemiljøer, som indbyder til forskellige lege og giver muligheder for både store armbevægelser, ro og fordybelse.

Hver dag tilstræber vi, at skabe trygge, sjove og udfordrende oplevelser og aktiviteter ude og inde, i klapvogn og på gåben. Vi arbejder med forskellige temaer som styrker sprog, motorik og sociale færdigheder.

Der ligger desuden mange gode legepladser i gåafstand af Jacob holms Minde. Vi har også mulighed for at besøge Børnekulturhus Amager, Naturcenter Vestamager, Amager Strand Naturcenter, Kløvermarkens naturlegeplads, biblioteket og andre tilbud i nærmiljøet.

Vores fælles mantra er, at Vi ønsker at arbejde og skabe et fagligt blomstrende miljø, der møder børnene med nærvær, omsorg og anerkendelse, til glæde for børn, forældre og medarbejdere.

Pædagogisk grundlag for Klynge G

Barnesyn:

- Barndommen har værdi i sig selv
- Barnet er først og fremmest et barn
- Barnet bør have lov til at udvikle sig i sit eget tempo
- Børn kan og vil verden
- Børn er kompetent medborger og har ret til at blive mødt med ligeværdighed
- Børn har ret til at være fantasifulde, legende og modige børn
- Børn har ret til at blive støttet i dets udvikling ud fra en positiv og pædagogisk tilgang
- Vi tager udgangspunkt i barnets ressourcer

Dannelse og børneperspektiv:

- Det handler ikke om at forme barnet efter en bestemt skabelon, men om at give plads til det enkelte barn i den kontekst, det befinder sig i
- Børn har medbestemmelse og en demokratisk mulighed
- Børn har mulighed for at opleve den nære kulturelle verden og dens mangfoldighed
- Børnene har mulighed for at eksperimentere, lære og udvikle sig i et aktivt fællesskab
- Børnenes intentioner er udgangspunktet for den pædagogiske tilgang
- Det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i børneperspektivet, uanset om der er tale om hverdagsrutiner, børne- eller vokseninitierede forløb eller leg
- Vedvarende fælles tænkning

Leg:

- Legen har værdi i sig selv
- Børn har ret til at lege
- Børnene har mulighed for selv at udtænke, iværksætte, eksperimentere og gennemføre lege alene og sammen med andre
- Vi bruger børnenes legeindhold som pejlemærke for læringsmål og aktiviteter
- Vi understøtter og udvikler den børneinitierede leg
- Vi positionerer os (bagved, ved siden og foran) således, at det understøtter legen

Læring:

- Børn lærer hele dagen
- Børn lærer gennem leg og relationer
- Børnene har mulighed for at fordybe sig i det, de er særligt optaget af
- Børnene har mulighed for at eksperimentere og lære i et aktivt fællesskab
- Vi anerkender forskellige måder at lære på

- Vi understøtter børnenes læring gennem leg
- Vi positionerer os hensigtsmæssigt i læringsrummet

Børnefællesskaber:

- Barnet har mulighed for at opdage verden og lære noget nyt sammen med andre
- Barnet har mulighed for at opleve, at det er betydningsfuldt i et inkluderende fællesskab
- Barnet har mulighed for at deltage i et aktivt børnefællesskab, og danne mangfoldige relationer
- Vi har ansvar for, at børnene har mulighed for at være en del af et inkluderende og forpligtende fællesskab
- Vi støtter børnene i at udvikle sociale kompetencer og skabe mulighed for dannelse af venskaber på tværs af enheden

Pædagogisk læringsmiljø:

- Det fysiske læringsmiljø understøtter og inspirerer barnet
- Det fysiske læringsmiljø afspejler barnets læreprocesser og identitet
- Børnene møder æstetik i hverdagen
- Barnet har mulighed for at udfordre sine sanser og krop
- Børnene har mulighed for ro og fordybelse, såvel som vildere aktivitet, i afgrænsede miljøer
- Vores fysiske rum appellerer til barnets nysgerrighed og giver mulighed for udvikling af legen
- Det pædagogiske læringsmiljø omfatter både de daglige rutiner, børne- og vokseninitierede aktiviteter samt børne- og vokseninitieret leg
- Vi arbejder med fælles vedvarende tænkning

Forældresamarbejde:

- Vi anerkender forskellige måder at leve på
- Vi møder forældrene i en udvekslende og anerkendende dialog
- Vi er nysgerrige på forældrenes perspektiver og deres tilgange til barnets kultur, trivsel, læring, udvikling og dannelse
- Det er vores ansvar at være opsøgende overfor alle forældre på det niveau, som forventes af os som professionelle i Klyngen. Det er os, der skal "gå over broen".
- Vi har et fælles ansvar for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, da vi sammen skal have ambitioner på børnenes vegne.
- I vores kommunikation med forældrene bestræber vi os på at beskrive, hvad vi er optaget af ud fra en faglig vinkel og forståelse med udgangspunkt i barnets ressourcer, kompetencer og succesoplevelser

Børn i udsatte positioner:

- Vi er opmærksomme på børn i udsatte positioner og giver dem særlige rettigheder ud fra en professionel vurdering
- Børn i udsatte positioner mødes og støttes ud fra deres behov og forudsætninger
- Vi har et særligt ansvar for børn i udsatte positioner og samarbejder tværfagligt, når det er nødvendigt
- Vi tager ansvar for, at børn i udsatte positioner får mulighed for at indgå i større eller mindre børnefællesskaber i den udstrækning, de kan deltage.
- Vi afsætter ressourcer til at inddrage forældrene i arbejdet med børn i udsatte positioner i form af ekstra samtaler

Sammenhæng til 0. klasse:

- Der skal være genkendelighed, sammenhæng og tydelighed for barnet i overgang fra børnehave til KKFO og fra KKFO til skole.
- Barnet har krav på en vidensoverdragelse, som vægter barnets egen fortælling om sig selv.
- Børnene har mulighed for at være nysgerrig og undersøgende på, hvad det er at gå i en KKFOI og skole
- Vi besøger minimum enhedens lokale KKFO og skole

Refleksionskulturen omkring pædagogikken i klyngen:

- Arbejdet med Den styrkede pædagogiske læreplan, Københavns kommunes pejlemærker og BMV tager afset i klyngens pædagogisk grundlag og kerneopgave
- Vi arbejder systematisk og metodisk med refleksion
- Vi anvender bl.a. TOPI, KIDS, SMTTE, SOS og DPU
- Vi udvikler vores pædagogiske praksis på baggrund af ny viden og ændret perspektiver
- Vores pædagogiske praksis er genstand for kollegial nysgerrighed, refleksion og dialog
- Vi har løbende fokus på arbejdsfællesskabet for at optimere udnyttelsen af ressourcerne til gavn i udviklingen af den pædagogiske praksis

Det er det pædagogiske personales ansvar:

- At skabe nærvær, tryghed, omsorg og give trøst
- At barnet oplever, at det er noget særligt
- At barnet er i et trygt og velkendt miljø
- At barnet oplever mestring af eget liv

- At afstemme os i forhold til barnet og dets behov - og handler i overensstemmelse med det
- At sikre gode relationer børn imellem
- At skabe mulighed for deltagelse i forpligtede fællesskaber
- At skabe mulighed for at være optaget af noget spændende sammen med andre
- At skabe rum til fordybelse
- At følge og understøtte børnenes nysgerrighed
- At give mulighed for at barnet kan udforske det ukendte, når det er parat til det
- At skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børneperspektivet
- At respektere barnets ret til leg, aktiv deltagelse og medbestemmelse i hverdagen
- At den børneinitierede leg fremmes for at værne om barnets initiativ, fantasi og virkelyst

Pædagogiske læringsmiljøer

Vi mener, at børns læring understøttes bedst, når vi som medarbejdere guider og inspirerer børnene samt er nærværende og dermed tryghedsskabende rollemodeller for børnene. Vi møder børnene ligeværdigt og med respekt for det enkelte barn. Vi er bevidste om, at et positivt og miljø er med til at skabe fællesskabsfølelse, og at den bedste læring sker i anerkendende relationer.

I Jacob Holms Minde er vi opmærksomme på at etablere et pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen i vuggestue såvel som børnehave. Det gør vi ved at inddrage børnene i dagens praktiske gøremål eksempelvis hente frokostvogn, dække bord og rydde op. Herudover er vi i dialog og italesætter alt for børnene både ved puslebordet, ved frokost og følelser i konflikter. Derudover igangsætter vi, forskellige aktiviteter og lege både formiddag og eftermiddag, som børnene kan gå til og fra alt efter deres behov.

I Jacob Holms Minde opdeles børnene som udgangspunkt i mindre grupper, for at skabe større mulighed for læring og relations dannelse. Derudover skaber mindre grupper i højere grad tryghed og overskuelighed for børnene. Grupperne er oftest dannet stuevis eller aldersopdelt. For at optimere læring og relations dannelse, dannes der også grupper på tværs af stuer og alder.

I hele Jacob Holms Minde arbejder vi ud fra Rum og læringsprincippet. Dette gør vi, for at skabe gode rammer for trivsel, læring og udvikling, da vi mener at trivsel, læring og udvikling hjælpes på vej af det fysiske miljø. Ringsmose og Staffeldt, der står bag principperne om Rum og læring, som vi arbejder med i Jacob Holms Minde, beskriver de fysiske rammer: "De fysiske rammer er udtryk for en kultur og en opfattelse af, hvad der kan og bør foregå. Et stimulerende læringsmiljø er retningsgivende for de aktiviteter, der foregår" (Ringsmose og Staffeldt 2012).

Rum og læring er en metode til at gøre de fysiske rammer børn færdes i, mere inspirerende og med til at skabe gode rammer for udfoldelse, læring, udvikling, virkelyst.

Indretningen af rummene og legemiljøerne handler ikke om at planlægge legen, men at skabe plads til den. Det gør vi ved at lave legesteder og legemiljøer, hvor det er tydeligt for børnene, hvad det enkelte legemiljø kan bruges til, og hvilken slags leg, der er plads til. Det kan være legemiljøer for den stille leg (dukkekrog, læsehjørne), eller lege steder for vilde lege (boldrum, tumlerum). I de indrettede legemiljøer sættes bøger, legetøj, bolde og tuscher i børnehøjde, så det er tilgængeligt for børnene, hver gang de er i rummet.

Samarbejde med forældre om børns læring

I Jacob Holms Minde vægter vi forældresamarbejde højt, da vi mener, at et godt forældresamarbejde giver de bedst mulige forudsætninger for barnets trivsel, læring og udvikling. Vi mener, at forældrene er eksperter i deres egne børn, og sætter derfor stor pris på deres perspektiv i vores fælles samarbejdet.

Det er vores ansvar at skabe det gode samarbejde institution og hjem imellem, og invitere forældre og børn ind i vores dagligdag. Sammen med forældrene er vi nysgerrige på, hvad der er vigtigt for at understøtte det individuelle barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvis et barn er kommet i en udfordret position, holder vi møde med barnets forældre, hvor vi deler erfaringer og observationer. På denne måde kan institution og forældre give hinanden redskaber til, hvordan vi i fællesskab kan støtte op om trivsel, læring, udvikling og dannelse hos det enkelte barn og sætte fælles mål.

I ugens løb skriver vi dagbog to til tre gang om ugen via AULA, her fortælles om de aktiviteter børnene har lavet i løbet af dagen, og vi lægger billeder op af dagen forløb. Dette er med til at skabe mulighed for, at forældre og børn sammen kan tale om børnenes dag i Jacob Holms Minde.

I hente og bringe situationer vægter vi den daglige dialog med forældrene. Her kan der være tale om små hverdags historier om barnet, der giver et indblik i barnets daglige trivsel. Vi er opmærksomme på, at den daglige dialog i hente og bringe situationer i Skovhytten kan være mere udfordret, da børnene oftest bliver afleveret og hentet ved bussen. Derfor skrives der dagligt dagbog via AULA.

Hvis der er behov for yderligere dialog, er det altid muligt at ringe og aftale et møde med personalet.

Vi arbejder med Tidlig Opsporing (TOPI) fast 2 gange årligt og efter behov, dette gør vi for at være opmærksomme på alle børns trivsel. TOPI er en trivselsvurdering, hvor hver enkelt barns trivsel vurderes af medarbejderne på en grøn, gul eller rød skala.

Alle medarbejder på den pågældende stue, skal trivselsvurdere alle børnene, derved får vi både de individuelle fagpersoners vurdering, men også en fælles faglig vurdering. Hvis det bliver vurderet at et barn i en periode, har brug for særlig omsorg og støtte, bliver der i samarbejde med barnets forældre udarbejdet en handleplan.

I Jacob Holms Minde bliver der flere gange i løbet af året arrangeret sociale sammenkomster. B.la. sommerfest, plantedag og julehygge. Her har forældrene mulighed for at danne relationer til de andre forældre, tættere relationer til personalet og mulighed for at være sammen med deres barn i de rammer barnet færdes i til hverdag, og se deres barn i sociale fællesskaber.

Børn i udsatte positioner

Klynge G er en del af "Alletiders Amagerbro" som er en helhedsindsats for alle institutioner i nærområdet og skolen. Vi samarbejder om at skabe chancelighed for kvarterets børn. Det vil sige, at alle børn skal have bedst mulige chancer for et godt liv, uanset social eller etnisk baggrund. Institutionerne og skolen i kvarteret igangsætter sammen en ekstraordinær fælles indsats som består af 4 følgende indsatsområder: sprog, trivsel, inklusion samt fagligt løft.

I Jacob Holms Minde arbejder vi med, at børn med særlige behov har særlige rettigheder. Med det mener vi, at alle børn bør inkluderes i en børnegruppe og alle børns kompetencer skal synliggøres. For at opnå dette, har børn i udsatte positioner brug for særlig støtte fra medarbejderne. Børn med særlige rettigheder har ligeledes brug for mere genkendelighed, forudsigelighed og tryghed i deres hverdag.

Hvordan den særlige støtte gives, varierer fra barn til barn, da hvert enkelt barn har forskellige behov, ressourcer og forudsætninger. Når vi arbejder med børn i udsatte positioner, samarbejder vi med tværfagligt fagpersoner bl.a. psykolog, støttepædagogkorpset, tale/høre pædagog og socialrådgiver, sundhedsplejerske og her drager vi nytte af hinandens kompetencer og indsætter i arbejdet med barnet/ børnene.

Vi samarbejder derudover med en kompetencepædagog, der er tilknyttet Jacob Holms Minde og som hjælper og støtter med at organisere, strukturere og optimere kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Vi arbejder i Jacob Holms Minde med til stadighed, at være opmærksomme på, at forebygge stigmatisering af børn i udsatte positioner. Dette gør vi, blandt andet ved at tage udgangspunkt i et resourcesyn, samt altid at italesætte og anerkende børnenes positive handlinger og styrker. Ligesom vi ikke arbejder med irettesættelser eller skæld ud. Ved konflikter børn og børn imellem, lægger vi stor vægt på at italesætte følelser og andre handlemuligheder.

Sammenhæng til 0. klasse

I Jacob Holms Mindes børnehave arbejder vi med sammenhæng til KKFO og skole med de kommende skolebørn. Med de kommende skolebørn, har vi særligt fokus på social udvikling, sprog og behovsudsættelse.

Her støtter vi børnene i at deltage i fællesskaber på en hensigtsmæssig måde ved for eksempel at lege fælleslege, hvor man skal samarbejde, vente på tur og løse konflikter undervejs.

Herudover har vi børneinitieret leg som en fast del af de ugentlige aktiviteter. Børneinitieret leg, er når legen er på børnenes præmisser. Det er børnenes legelyst og spor vi følger. Medarbejderne rolle i denne leg, kan være observerende deltagere i legen og støtte børnene med at afkode- og handle ud fra de sociale spilleregler.

For at udvikle børnenes evne til at håndtere konflikter, arbejder vi med Fri for Mobberi. F.eks. laver vi børnemassage, laver fælleslege fra Fri for Mobberi kufferten samt bruger samtaletavler til at italesætte følelser i svære situationer.

For at forberede børnene på de fysiske rammer på KKFO'en og skolen, bliver der planlagt KKFO- og skolebesøg. Her får børnene mulighed for, at se de fysiske læringsrum, lege med legetøjet og gå på opdagelse på legepladsen, samt møde nogle af deres kommende pædagoger og lærere. Det gør vi for at skabe genkendelighed og tryghed for børnene forud for deres skolestart.

Sammen med det kommende skolebarns forældre laver vi en vidensoverdragelse mellem børnehave og KKFO/skole, dette gør vi for at få en god overgang mellem børnehave og KKFO/skole.

I de tilfælde, hvor der søges om skoleudsættelse, laves en Smtte-handleplan for det pågældende barn, så det bedst muligt sikres at barnets kommende skolestart bliver en positiv oplevelse og i den forbindelse deltager vi i "God Skolestart" sammen med forældrene.

Inddragelse af lokalsamfundet

Ud over at være en del af "Alle Tiders Amagerbro", er vi i Jacob Holms Minde bevidste om, at inddragelse af lokalsamfundet, giver børnene bevidsthed om den kultur de færdes i og er en del af. Når vi inddrager lokalsamfundet, får børnene kendskab til deres eget nærområde og dets muligheder.

Vi øver os i at gå i trafikken, vi besøger legepladser, biblioteker, børnekulturhuset, stranden, museer og mange andre læringsrum. Turene i lokalområdet planlægges med varierede formål og læringsmuligheder, ud fra det aktuelle tema eller børns interesse. Ved at færdes i varierede læringsrum i institutionen og udenfor, erfarer børnene at sociale spilleregler kan ændre sig alt efter hvilket miljø man befinder sig i.

I Skovhyttens, baghave ligger en stor skov, hvor vi udforsker, oplever og eksperimenterer med naturen gennem leg, kreative aktiviteter og motoriske udfordringer. Lokalsamfundet omkring Skovhytten, byder på oplevelser som bondegårdsbesøg, badeture ved Buresø og kælketure i det bakkede terræn.

Herudover gør vi brug af Åben Dagtilbud, afdelingen for bæredygtig udvikling og Copenhagen Kids. Her kan vi finde kultur- og aktivitetstilbud både såsom teaterforestillinger, naturværksteder og madlavningskurser for børn..

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I Jacob Holms Minde arbejder vi løbende på at forbedre det fysiske og æstetiske børnemiljø, da vi mener, at de fysiske rammers æstetiske udseende, har stor indflydelse på børnenes nysgerrighed og gåpåmod. Vi bestræber os derfor på, at gøre de forskellige læringsrum så overskuelige, indbydende og inspirerende som muligt ud fra børnenes interesser.

Det gør vi ved hjælp af principperne fra Rum og læring, hvor der laves tydelige legezoner, legesteder og legemiljøer, hvor legetøj, spil, papir og tuscher er i børnehøjde, overskuelige og tilgængeligt for børnene. Vi har ikke alt fremme men vi skal have det rigtige legetøj fremme, alt efter børnenes spor.

Herudover gør det sig gældende i både vuggestue og børnehave, at vi deler os op i mindre grupper til daglig og fordeler os i de forskellige fysiske læringsrum indendørs og udendørs, sådan at børnemiljøet er mere overskueligt, roligt og trygt at færdes i. På denne måde skaber vi mulighed børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

I Jacob Holms Minde arbejder vi ud fra, at børns alsidige personlighed, udvikles i samspil med deres omgivelser. Børn spejler sig i hinanden og i os voksne, og erfarer derfor både fra egne oplevelser og fra andres oplevelser.

Vi arbejder hele tiden med at skabe rum til at børn kan spejle sig i flere forskellige fællesskaber og i varierende omgivelser. Dette opnår vi ved at lave aktiviteter, leg og ture på tværs af køn, alder og stuer.

Vi forsøger hver dag, at skabe trygge og udfordrende hverdagsrammer, der er med til at give børnene gode muligheder for trivsel, udfoldelse og udvikling.

I hverdagen skal børnene i Jacob Holms Minde have mulighed for at udforske sig selv, deres medmennesker og deres omverden. Hvis vi, omverdenen, responderer med interesse, anerkendelse og tilpassede udfordringer, får børnene oplevelsen af at have betydning og høre til. Herigennem får børnene mulighed for, at udforske deres egne og andres grænser, øve sig i at sige til og fra, og på samme tid opnå større selvforståelse.

Vi tror på, at et barn skal have mulighed for at opleve sig selv som et unikt menneske, fyldt med muligheder, succesoplevelser og med betydning for andre og være en vigtig del af fællesskabet.

Social udvikling

Et af vores mål i arbejdet med sociale kompetencer, er at skabe rige deltagelsesmuligheder i forskellige børnefællesskaber, da børn udvikler sig gennem relationer til andre børn og voksne.

Gennem leg og samvær udvikles empati og sociale relationer. Her er det vigtigt at være opmærksom på børn i udsatte positioner, så de får den støtte, de hver især har behov for, til at deltage i et børnefællesskab.

For at alle børn har lige deltagelsesmuligheder, går vi skiftevis foran, ved siden af og bagved barnet efter des behov. Når vi går foran barnet i leg, viser vi barnet hvordan man gør, og giver barnet redskaberne, barnet eller kan bruge.

Når vi går ved siden af barnet, er vi deltagende i legen på lige fod med barnet. Og når vi går bagved barnet, er vi ikke-deltagende observatør, men kan guide og eller understøtte ved behov.

Herudover har vi stort fokus på leg i Jacob Holms Mindes hverdag. Det betyder, at når der er en god leg i gang, er personalet med til at skærme og beskytte legen, så børnene får mulighed for fordybelse i- og vedligeholdelse af den sociale interaktion. Vi placerer os i nærheden af børnenes leg, så vi kan støtte legens fremgang og udvikling, og så den ikke går i stå, men giver børnene mulighed for ro og fordybelse og derved at skabe mulighed for læring, udvikling og dannelse.

I vuggestuen støtter medarbejderne ved at være med i legedialogen. Det vil sige, at medarbejderne hjælper børnene med hvilke replikker man kan sige, når man f.eks. er købmanden i legen.

I Børnehaven støtter medarbejderne ved at gribe konflikter og uenigheder i optakten, og italesætte handlemuligheder og følelser i konflikten, inden den bliver ødelæggende for legen. På den måde erfarer børnene, at vi som mennesker er forskellige, mener noget forskelligt, kan lide noget forskelligt og synes at legen skal udvikle sig forskellige steder hen. Her støtter vi børnene i at være rummelige og anerkendende, så alle børn kan have en mulighed for en plads i fællesskabet.

I arbejdet med konflikter og mobning bruger vi Danmarks mest udbredte antimobbeprogram Fri for Mobberi. Fri for mobberi er et non-profit program udviklet af Mary fonden og Red Barnet, som forebygger mobning og styrker børnefællesskabet. Fri for Mobberi er baseret på værdierne tolerance, respekt, omsorg og mod. Kufferten fra Fri for Mobberi indeholder samtalekort med billeder af konfliktsituationer, en bog med børnemassage programmer, en højtlysningsbog med Fri for mobberi historier samt en bog med fælles lege kaldet Fælles i det fri.

Vi bruger blandt andet børnemassage programmet, hvor børnene har fysisk kontakt med hinanden, samt samtaletavlerne, hvor følelser f.eks. i konflikter italesættes og bearbejdes. Når konflikterne på billederne er italesat, kan man efterfølgende bruge samme dialog i konflikter der opstår i løbet af dagligdagen.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog har afgørende betydning for en række forhold i børns hverdagsliv. Det giver børn mulighed for at udtrykke sig, danne relationer, indgå i fællesskaber og indsamle viden – og på længere sigt har kommunikation og sprog betydning for, hvordan børnene klarer sig i skolen og i livet. Kommunikation og sprog er helt centralt for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse – nu og på lang sigt.

Vi har i Jacob Holms Minde en stor opmærksomhed på, at børnene har mulighed for at kommunikere med hinanden og os, både nonverbalt og verbalt.

Det pædagogiske personale hjælper barnet med at sætte ord på handlinger og følelser, således at barnet både tilegner sig nye ord, men samtidig opdager at det er fællesskabsfremmende ved, at bruge talesproget, kropssproget og mimikken.

I Jacob Holms Minde arbejder vi med at stimulere børnenes sprog gennem hele dagen. Dette gør vi ved at arbejde med børnenes sproglige udvikling på forskellige måder:

Dialogisk læsning og læseleg:

For at understøtte og udvikle børnenes sprog, arbejder vi i Jacob Holms Minde med dialogisk læsning og metoden Læseleg i både vuggestue og børnehave.

Dialogisk læsning handler om at have en dialog med de børn, vi læser højt for, sideløbende med vi læser højt. Det overordnede formål er, at børnene gradvis udvikler sig til at være den, der 'fortæller' billedbogen.

Metoden er baseret på en generel teori om, at erfaring og øvelse gør mester – og særligt på, at erfaring med at bruge sprog, at modtage konstruktiv og positiv feedback omkring sit sprog, samt at være sammen med en voksen omkring en billedbog, kan være med til at fremme børns sproglige udvikling.

I Jacob Holms Minde læses en bog med en mindre gruppe børn og bogen tre gange – og helst inden for en uge – det pædagogiske personale læser bogen forskelligt hver gang:

Første gennemlæsning foregår om muligt uden afbrydelser. Bagefter taler det pædagogiske personale og børnene om bogen.

Anden gennemlæsning inviteres til afbrydelser og samtale. Det pædagogiske personale stiller spørgsmål, og vi "smager" sammen på de gode ord og taler om dem.

Tredje læsning af bogen inddrages børnene endnu mere, de genfortæller og vi taler for eksempel om, hvad vi er blevet klogere på ved at læse bogen.

De tre læsninger af bogen afsluttes med en eller flere kreative aktiviteter. Når vi eksempelvis tegner, dramatiserer eller leger et tema eller ord fra bogen, styrkes børnenes kommunikation, venskaber og sprog -fælles vedvarende tænkning.

Fælles vedvarende tænkning:

I Klyngen har vi valgt at bruge den pædagogiske metode "shared sustained thinking" til at fremme sprogtilegnelsen blandt børnene. Fælles vedvarende tænkning kan bedst beskrives som resultatet af to eller flere individer, der samarbejder intellektuelt om at løse et problem, afklare et koncept, evaluere en aktivitet eller udvide et narrativ. Mere konkret betyder dette, at vi som pædagogisk personale stiller spørgsmål, der understøtter barnets kritiske tænkning. Spørgsmål som for eksempel: Hvorfor synes du at? Hvordan kan vi finde ud af? Hvad tror du? Tror du din ven ville synes det samme?

Samtalen karakteriseres ved, at det pædagogiske personale tuner ind på barnet og udviser en oprigtig interesse for det emne, barnet ønsker at udforske.

Det handler ikke om at komme med de rigtige svar, men om at lade børnene udfolde sig sprogligt. Dette gør vi i Jacob Holms Minde ved, at det pædagogiske personale indtager en åben, undersøgende og nysgerrig position sammen med barnet/børnene.

Fælles vedvarende tænkning, er en metode vi i Jacob Holms Minde øver os på, og det er vores ambition at metoden, med tiden, bliver en fuldt integreret del af vores pædagogiske fundament og måden vi kommunikerer med børnene på.

Sang, rim og remser:

Som en del af vores hverdag, bruger vi også sang og fagter samt rim og remser, for at udvikle børnenes sprog, tænkning, forståelse og tilkobling til deres verden.

F.eks. er børnene optaget af bondegårdsdyr eller biler, synger vi sange, hvor vi inddrager bondegårdsdyr eller biler, og derved komme der nye ord ind i børnenes sprogforståelse og verdens billede.

Vi inddrager vi også sange, som kobler sig på nogle af vores traditioner som f.eks. jul, fødselsdag og fastelavn.

Rim og remser lære børnene bl.a. at sige fjollede ord og som kan vende op og ned, på det de troede, de viste, sætter børnenes fantasi i gang, skabe nye indre billeder og undres os sammen – fælles vedvarende tænkning. Og sammen kan vi grine over de fjollede ord, og når vi griner, kommunikerer vi og tale det sammen sprog.

Når vi synger og siger rim og remser, er vi en del af et fællesskab og sammen få vi fælles oplevelser og erfaringer med sproget.

Evaluering af sprog i 2020:

I 2020 har vi evalueret sprogarbejdet i Jacob Holms Minde ved hjælp af Eva´s redskab til selvevaluering. Vi har evalueret ved at anvende afsnittet: "Læringsmiljø hele dagen" og på et personalemøde har medarbejderne med udgangspunkt i deres daglige praksis i vuggestue, by-børnehave og skovbørnehave sammen reflekteret over de refleksionsspørgsmål, der er i materialet:

1. Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
2. Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmål på?
3. Hvordan kan vi undersøge, hvad børnene får ud af vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmål på?
4. Oplever vi, at vi har brug for mere eller en anden viden og kompetence for at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen?

Vi blev med dette arbejde blandt andet refleksive omkring, hvordan vi anvender materialet Læseleg i det daglige pædagogiske arbejde, og mange refleksioner kom til at dreje sig om netop dette, vi nåede blandt andet frem til:

- At alle medarbejdere i Jacob Holms Minde, skal anvende værktøjet Læseleg.
- Hvis medarbejdere var usikre på hvordan man anvender Læseleg, eller ikke havde prøvet at arbejde med materiale, er det vigtigt at søge hjælp og støtte hos kollegaer, der er erfarne brugere.
- Vi blev bevidste om, at sparring på tværs af stuer og på tværs af afdelinger er en nødvendighed, for at højne kvaliteten og for at blive ved med at inspirere hinanden.
- At det er vigtigt, at alle børn får det samme tilbud.
- En af materialets styrker er, at alle børn, har mulighed for at være med i lege "på lige fod".
- Vi kan lave SMTTE/handleplaner på læseleg både i vuggestue og i børnehavegrupperne, følge op, nye tiltag etc.

Vi har i 2020 arbejdet med en kvalificering af sprogarbejdet og sprogevalueringer i Jacob Holms Minde. På personalemøde har de to sprogansvarlige i børnehaven informeret og evalueret om dette arbejde. Formålet med dette, har været at medarbejdere i vuggestuen og børnehaven fik viden og forståelse for, hvad et treårigt, fireårigt og femårigt barn bliver evalueret på i evalueringsmaterialet. På sigt skal alle medarbejdere i Jacob Holms Minde kunne sprogevaluere.

Krop, sanser og bevægelse

Krop, sanser og bevægelse er en stor del af børnenes verden. De oplever, mærker, følger, sanser, lærer og erfarer gennem deres krop og derfor er krop, sanser og bevægelse en essentiel del af Jacob Holms Mindes læringsrum og miljø. Vi bestræber os på at skabe de optimale forudsætninger for at børnene kan udfolde sig kropsligt. Bl.a. ved indretning af de fysiske rammer og give plads til bevægelse i hverdagen. Børn må bruge møblerne som redskaber til bevægelse og leg. Den eneste begrænsning er hensynet til barnets sikkerhed og de andre børns leg/væren.

Vi stimulerer børnenes naturlige bevægelsesglæde ved at give rum, plads og lege muligheder. F.eks. ved at mærke, hvad der sker når, man løber meget hurtigt, hvor lang kan man blive, hvad smager dette af og hvad er det for en duft. Vi udfordrer også børnenes kroppe ved at rulle på bakken, gå baglæns, gå på line og klatre i træer. Børnene får lov til at udfordre dem selv og deres kunnen og igennem deres kropslighed får de en kropsfornemmelse og forståelse.

I vuggestuen arbejdes der med grovmotorik og koordinering ved bl.a. at inddrage børnene i hverdages rutiner som f.eks. selv at kravle op og ned ad puslebord, triptrap stole, skamler og kravle op og ned ad trapperne i huset.

Herudover arbejdes der i vuggestuen og børnehaven med bl.a. baby/ børnemassage fra Fri for Mobberi kufferten for at styrke børnenes kropsbevidsthed og deres fornemmelse for andre børn.

Finmotorik i vuggestuen og børnehaven styrkes ved, at lave kreative aktiviteter, hvor børnene får støtte i at klippe, male, sætte perler på snor eller lege med modellervoks. I naturen plukker børnene bl.a. bær, samle små sten op og samle små insekter op og igennem aktiviteter som disse styrkes børnenes finmotoriske evner, og giver også børnene varierede sanseindtryk som de kan udforske og eksperimentere med.

Vi er i Jacob Holms Minde bevidste om at verden opleves gennem sanserne, og at sanseindtryk derfor er en vigtig del af børnenes læring og udvikling. Vi bestræber os derfor på at tilbyde så mange sanseoplevelser som muligt.

Derudover er der i vuggestuen især fokus på sansemæssige oplevelser under frokosten, da mange vuggestuebørn spiser med fingrene. Børnene mærker temperaturen på maden, konsistensen og smagen. Herudover er medarbejderne opmærksomme på at skabe en dialog omkring måltidet, så børnene får koblet ord på deres sanseoplevelser.

I børnehaven arbejdes der med grovmotorik gennem fælleslege. Her arbejder vi med lege hæftet "Fælles i det fri" fra Fri for Mobberi kufferten, hvori der er fælleslege med fokus på bevægelse og gode relationer. Derudover er der faste skovture på programmet i Skovhytten for hver enkelt børnehavegruppe. Her kommer børnene ud og udforsker et mere ujævnt terræn med klatretræer, bakker, en badesø og meget mere.

For at styrke børnenes kropsbevidsthed arbejdes der også med fagtesange, sanglege og rytmik i både vuggestue og børnehave. Når der kobles bevægelser og fagter på ordene fra sangene, bliver betydningen af ordene kropsliggjort og oplevet sansende. Ved at synge/

lege hoved, skulder, knæ og tå, lærer børnene for det første, hvad de forskellige kropsdele hedder, hvor de sidder henne og hvordan det føles når man rører ved dem. Vi går ud i alt slags vejr, for at opleve årstiderne gennem sanserne. Her taler vi bl.a. om, er det koldt, varmt, vådt eller tørt udenfor.

Natur, udeliv og science

I Jacob Holms Minde gør vi meget brug af den omkringliggende natur. Vi tager både i vuggestuen og børnehaven på regelmæssige ture til parker, legepladser, stranden og Skovhytten. Ofte tages naturen med hjem i institution og bliver undersøgt med børnene, det kan være bær, fjer, dyreskeletter eller blade. Vi har spiselige krydderurter og bærbuske, som børnene inddrages i at plante, passe og spise, så de får viden om, hvor maden kommer fra og processen fra jord til bord.

I Skovhytten bliver det meste af dagligdagen brugt i naturen. Naturen er et omfangsrigt læringsrum, hvor børnene til hverdag er omgivet af smukke træer og blomster, insekter, frøer, eger, hjorte og fysiske udfordringer. I dette læringsrum, går vi med børnene på insektjagt, undersøger insekterne med vores forstørrelsesglas for at nærstudere dem og tilegne os ny viden om disse.

Herudover leder vi efter dyrespor og gætter hvilket dyr der har lavet dem. Vi lærer om science ved at lege med vand i forskellige størrelse glas, hvor meget vand kan der være i dit glas og hvor meget kan der være i mit? Vi italesætter naturfænomener hvordan de opstår og hvorfor, samt hvornår vi kan opleve dem. For at give børnene erfaringer med årsag, virkning og sammenhænge.

Herudover eksperimenterer vi sammen med børnene, hvad der sker med en snebold, når vi tager den med ind i garderoben, hvad der sker med sand når det er henholdsvis vådt og tørt og hvordan føles det.

Kultur, æstetik og fællesskab

I Jacob Holms minde arbejder vi med kultur ved at fejre de forskellige højtider såsom jul, påske, fastelavn og halloween. Vi er bevidste om at give børnene æstetiske indtryk og oplevelser de skal bruge, for at kunne udtrykke sig æstetisk herom. Eksempelvis kan man ikke tegne en elefant, hvis man ikke ved hvordan den ser ud. Derfor skal børnene have et sansende møde med det emne/ tema de forventes at udtrykke sig æstetisk om.

Når børnene i børnehaven visuelt har set et juletræ, ved de hvordan det ser ud og kan dermed omdanne det til et æstetisk udtryk ved at tegne det eller klippe det i karton. Når børnene i vuggestuen har oplevet at duften fra grannålene imens de danser om juletræet, har de et sanseoplevelse indtryk, som sætter før sproglige aftryk og skaber sammenhæng mellem duften af gran og julens kultur.

Vi besøger også lokale kulturtilbud som eksempelvis museer, Den Blå Planet, teater og biblioteker, for at give børnene erfaringer med at udfolde sig og begå sig i samfundet og i forpligtende fællesskaber.

Herudover har børnene i Jacob Holms Minde rig mulighed for deltagelse i forskellige børnefællesskaber såsom; samling, rytmik, tur ud af huset, Skovbussen, sproggrupper og frokost. Gennem deltagelse i de forskellige fællesskaber, udvikles børnenes forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner.

Evalueringsskultur

I Jacob Holms Minde arbejder vi systematisk med KIDS, som er et redskab til at vurdere og evaluere den pædagogiske kvalitet i institutioner, med henblik på efterfølgende at kunne udvikle og forbedre de omgivelser, der udgør børnenes betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Formålet er at give de pædagogiske medarbejdere et praktisk redskab til at udvikle kvaliteten i dagligdagen.

Herudover evaluerer vi også på KIDS statusmøder, hvor både medarbejdere fra vuggestue, børnehave, ledelse og forvaltning er repræsenteret.

I vores dagligdag benytter vi os af den didaktiske SMTTE-Model. Det er et dynamisk planlægningsværktøj, hvor vi opstiller konkrete mål, igangsætter tiltag, evaluerer og justerer praksis hvis nødvendigt. SMTTE -modellen tages i brug ved planlægning af temaer, handleplaner på børn og hverdagsrutiner såsom frokost og overgange.

I vuggestue og børnehave har flere medarbejdere været på kursus i ICDP - Dette er en metode til at udvikle relationskompetence.

”Relationskompetence er evnen hos en professionel til at etablere en god følelsesmæssig relation med og mellem de mennesker, man arbejder med, og på den baggrund skabe et lærende og opdragende samspil.” (Linder, 2016).

I Jacob Holms Minde er to medarbejdere faglige fyrtårne. De har en særlig funktion og har været på kursus, så de kan være med til at styrke fagligheden så den forankres og kontinuerligt videreudvikles på baggrund af den styrkede pædagogiske læreplan.

I Jacob Holms minde arbejder vi systematisk med at evaluere og udvikle vores pædagogiske praksis, både gennem KIDS og SMTTE-modellerne der er udarbejdet.

Snap-log:

I 2021 og 2022 skal vi igen i gang med at bruge vores viden om Snap-log. Snaplog er en metode, hvor medarbejderne arbejder i reflekterende teams, og evaluerer hinandens praksis. Vi har brugt Snaplog i samarbejde med KIDS. Det vil sige at de fokuspunkter vi arbejder med i KIDS; Måltidet, overgange og barnets perspektiv, er samme fokuspunkter vi har i Snaplog.

Der laves en video af en praksis situation inden for udvalgte fokuspunkter, hvor der på forhånd er udvalgt en fokuspersion, der er med i videoen. Videoen fremvises til det reflekterende team som har udvalgt en interviewer og en tidtager. Intervieweren stiller åbne spørgsmål til fokuspersionen, eksempelvis:

- Hvordan oplevede du/ i børnenes medbestemmelse i situationen?
- Hvordan tror du at barnet har oplevet deltagelsen i fællesskabet?
- Hvad tænker du når du siger at...?

Spørgsmål som disse, hjælper os med at reflektere over egen og andres praksis. Ved at bruge får konstruktiv feedback fra sine kolleger, og kan bruge dette til at sætte egen praksis i relief samt til at justere og forbedre den pædagogiske praksis i forhold til udvalgte fokus-punkt.

Evaluering af Den Styrkede Pædagogiske Læreplan:

I forbindelse med Den Styrkede Pædagogiske Læreplan, vil vi løbende bruge EVA's redskab til selvevaluering. Ved hjælp af spørgsmålene i dette værktøj, vil vi skabe sammenhæng mellem vores mål i styrkede pædagogiske læreplanen og det pædagogiske læringsmiljø i enheden.